

У складу са чл. 31. Закона о планском систему Републике Србије ("Службени гласник РС", број 30/18), чл.17-31 Уредбе о методологији израде докумената јавних политика („Службени гласник РС“, број 20 од 7.марта 2025.године) Општина Нова Варош и Комисија за координацију и израду Програма развоја туризма општине Нова Варош за период 2025-2028.година достављају

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВЕДЕНИМ КОНСУЛТАЦИЈАМА

Одлука о покретању израде Програма развоја туризма општине Нова Варош за период 2025-2028.година, донета је одлуком Скупштине Нова Варош бр.0010960362025 06356 001 000 060 107 од 21.03.2025.године, објављена је у "Службеном листу општине Нова Варош", бр.5-3/2025 од 24.марта 2025.године.

Општина Нова Варош је покренула поступак израде Програма развоја туризма за период 2025–2028. године и обавестила јавност 05.августа 2025.године. Овај документ ће представљати основни плански акт за управљање, развој и унапређење туристичке понуде општине, са посебним нагласком на одрживи развој и повећање конкурентности на туристичком тржишту Србије. У складу са законском регулативом која уређује процес израде и доношења планских докумената, партиципација и укључивање заинтересованих страна један је од кључних корака у изради Програма. Општина Нова Варош позивала је заинтересоване стране да се укључе у консултативни процес. Позив је упућен електронски путем свим регистрованим пружаоцима услуга смештаја и угоститељским објектима, представницима јавног сектора, представницима цивилног сектора и удружењима грађана, верским заједницама, спортским удружењима и медијима, као и објављеним позивом на сајту општине.

Консултације са заинтересованим актерима из локалне заједнице, као и са заинтересованима из јавног, приватног и цивилног сектора одржане су у петак, 22.августа 2025.године са почетком у 11.00 часова, у просторијама Дома културе „Јован Томић“, Фонетска сала.

Активност 1. Формиране су радне групе заинтересованих страна

Током јула 2025. године, идентификоване су фокус групе и заинтересоване стране: регистровани пружаоци услуга смештаја и угоститељских објекта, представници јавног сектора, представници цивилног сектора и удружења грађана, верских заједница, спортских удружења и медија. У том смислу, формиране су две радне групе: 1) представници јавног сектора и 2) представници цивилног и приватног сектора који су исказали заинтересованост за учешће у процесу израде документа.

Активност 2. Спроведене су консултације са заинтересованим актерима

У процесу израде Програма коришћене су. партиципативне методе које су омогућиле активно учешће свих заинтересованих страна. За консултаовање заинтересованих актера коришћена су два алата:

- Онлајн анкете (google form) и то за две циљне групе:
 - **Анкета за локалне актере у туризму.** У оквиру анкете „*Како заједно можемо унапредити туризам у Новој Вароши?*“ -Анкета је трајала од 06. августа 2025. до 10. октобра 2025. Укупно је прикупљено 76 попуњених упитника. Према секторској припадности, узорак чине: јавни сектор 42% (N=32), приватни 53% (N=40) и цивилни 5,0% (N=4).
 - **Анкета за туристе и посетиоце општине Нова Варош** – ради добијања података о њиховим ставовима, искуствима и очекивањима. Анкета је трајала од 16. септембра 2025. до 10. октобра 2025. Укупно је прикупљено 37 попуњених упитника (36 на српском и једна на енглеском језику). Анкета је била отворена за добровољно учешће. Испитаници су се самостално опредељивали да је попуне (самоселекција). Због тога узорак није случајан нити статистички репрезентативан за целокупну популацију посетилаца.
- одржавање консултативних састанака и радионица. Одржане су два консултативна састанка појединачно са обе фокус групе. Консултације су спроведене 22.08.2025 у просторијама Дома културе „Јован Томић“ у Новој Вароши. Приликом одржања консултације констатована су следећа запажања:

Учесници радионице су се сагласили са резултатима анкете када су у питању **разлози долазака туриста** у Нову Варош – а то је да:

- **Кањон Увца и белоглави суп** остају кључни разлог доласка. Као „носећи темељ“ боравака издвајају се **планина Златар** и **шири амбијент дестинације** — природа, мир, чист ваздух, повољна клима и мрежа стаза. Златарско језеро има потенцијал да, уз минимална улагања у уређење и садржаје, оснажи доживљај и продужи боравак. Истовремено, **добра позиција „на пола пута до мора“** је важан канал конверзије — омогућава да се пролазници претворе у викенд-госте кроз јасне пакете и добру сигнализацију. Постоји сагласност и у вези са **озбиљношћу проблема** у појединим областима – а то је да:
- Све области имају озбиљне проблеме. По редоследу озбиљности проблема су то: **Људски ресурси → Инфраструктура → Координација и сарадња → Туристички производи → Промоција и дистрибуција**, што указује да и учесници у анкети и присутни на радионици већи терет виде у **предусловима система** (људи, инфраструктура, управљање) него у **активностима на тржишту** (производ, маркетинг).

Усаглашени принципи

Учесници радионице су се усагласили да се при планирању развоја туризма поштују следећи **принципи**:

- **Рационално коришћење постојећих капацитета** - Првенство се даје стављању у функцију и одржавању постојећих инвестиција Општине, као и других расположивих ресурса, пре покретања нових капиталних улагања.

- **Јавност, доступност и транспарентност планских докумената** - Планска документа треба да буду јавна (право увида), јавно доступна (једноставан приступ) и транспарентна (садржај објашњен и разумљив, подаци могу лако да се прате).
- **Заштићена подручја** - Све активности у заштићеним подручјима спроводе се искључиво у складу са Законом о заштити природе, планом управљања и актима управљача, уз поштовање зона режима, пријемних капацитета и уз претходно прибављене услове и сагласности надлежних органа; у случају сумње предност има очување природних вредности.
- **Јасноћа надлежности и координација** - Сви учесници имају јасне информације о нивоима надлежности (локална самоуправа, органи РС/министарства, управљачи заштићених подручја, јавна предузећа и др.) и поступају у складу с тим, уз обавезну међусобну координацију.

Предлог мера и активности

Предложене су следеће **мере и активности**:

- **Планирање кадрова и обука** - Укључити приватни и цивилни сектор у идентификовање потреба за запошљавање и едукацију (формално/неформално), уз годишњи/трогодишњи план обука по профилима.
- **Стављање у функцију постојеће туристичке инфраструктуре** - После провере модела управљања, имовинско-правног статуса, безбедности, заштите природе и сл., ставити у функцију инфраструктуру попут ски-лифта, зип-лајна, балон сале, Визиторског центра „Кокин Брод“ и др. Ако у кратком року то није могуће, јавно објавити статус, разлоге и даље кораке.
- **Уређење постојећих локалитета** – Уредити прилазне путеве и стазе, уредити паркинге, поставити јавне тоалете, успоставити редован систем управљања отпадом.
- **Означавање и повезивање рута** - Обележити, уредити и међусобно повезати пешачке и бициклистичке стазе¹.
- **Координација и сарадња:**
 - Јавно и јасно представити улоге Општине Нова Варош и Туристичке организације „Златар“ (ТО) у координацији и управљању туризмом.
 - Унапредити рад ТО: организација манифестација, промоција дестинације, обједињен календар и координација актера.

¹ Додатак од стране аутора белешке:

Иако на радионици није детаљно разматрано шта и како треба урадити, примена принципа означавања и повезивања рута може да подразумева израду и јавно објављивање GPX/KML трагова за све пешачке и бициклистичке стазе, уз постављање QR кодова на теренским таблама и на веб-страници Туристичке организације.

GPX (*GPS eXchange Format*): стандардни формат за трасе стаза, тачке (видиковци, паркинг, чесма) и висински профил. Ради на већини GPS уређаја и апликација (OsmAnd, Komoot, Strava...).

KML (*Keyhole Markup Language*): формат Google-а за мапе/слојеве; добар за приказ у Google Earth/Maps (може више стилова, описа, полигона).

- Поддржати удруживање пружалаца услуга (савези/кластери) ради заједничке понуде и стандарда.
- Формирати мешовите тимове јавног, приватног и цивилног сектора за припрему и реализацију пројеката.
- **Промоција „спремних“ садржаја.** Приоритетно промовисати уређене и оперативне локације/програме/садржаје².
Кључни предуслови
Кључни предуслови (комунална инфраструктура, комуналне услуге и ред):
 - **Водоснабдевање:** трајна решења водоснабдевања, протоколи за сушне периоде на кључним тачкама.
 - **Управљање отпадом:** канте/контејнери на локацијама, редовне руте одношења, уговорне обавезе.
 - **Одржавање улица и путева:** посебно зимска служба (чишћење снега, проходност приступа атракцијама).
 - **Чистоћа јавних површина:** редовне динамике одржавања и јавна комуникација распореда.
 - **Комунални ред:** унапредити нормативни оквир (нове одлуке/акти по потреби) и доследну контролу спровођења.

Комисија за координацију и израду документа

² Додатак од стране аутора белешке:

Промоција треба да садржи и јасан позив на акцију (*Call To Action (CTA)*) који води ка календару, цени и резервацији/плаћању.